

Obawy przed zakażeniem koronawirusem i ocena działań rządu

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 20 stycznia 2020 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Na przełomie września i października¹ po raz kolejny zapytaliśmy naszych respondentów o ich obawy przed zarażeniem koronawirusem oraz o oceny polityki rządu wobec epidemii. Badanie było realizowane w czasie, gdy w Polsce gwałtownie rosła liczba potwierdzonych przypadków zakażeń.

OBAWY PRZED ZAKAŻENIEM KORONAWIRUSEM

Mimo dynamicznie zwiększającej się liczby potwierdzonych przypadków zakażeń, obawy przed zakażeniem rosły w niewielkim stopniu. Niepokój w tym względzie wyraża obecnie 63% ogółu badanych (o 3 punkty procentowe więcej niż we wrześniu), w tym bardzo boi się co piąty ankietowany (21%).

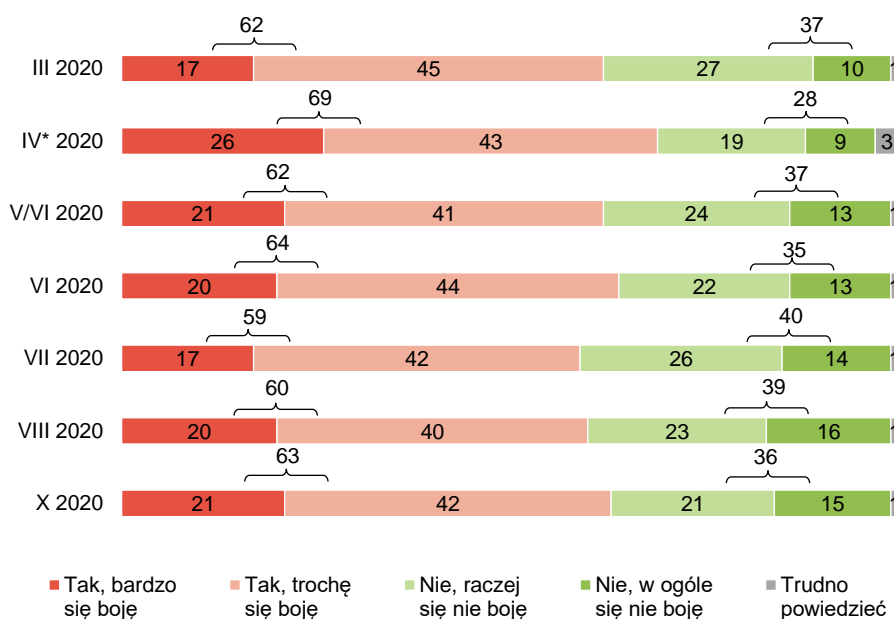
¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (364) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 28 września do 8 października 2020 roku na próbie liczącej 1133 osoby (w tym: 65,3% metodą CAPI, 22,9% – CATI i 11,7% – CAWI).

RYS. 1. Czy Pan(i) osobiście boi się zarażenia koronawirusem?

* Badanie przeprowadzone w czasie lockdownu na próbie internautów

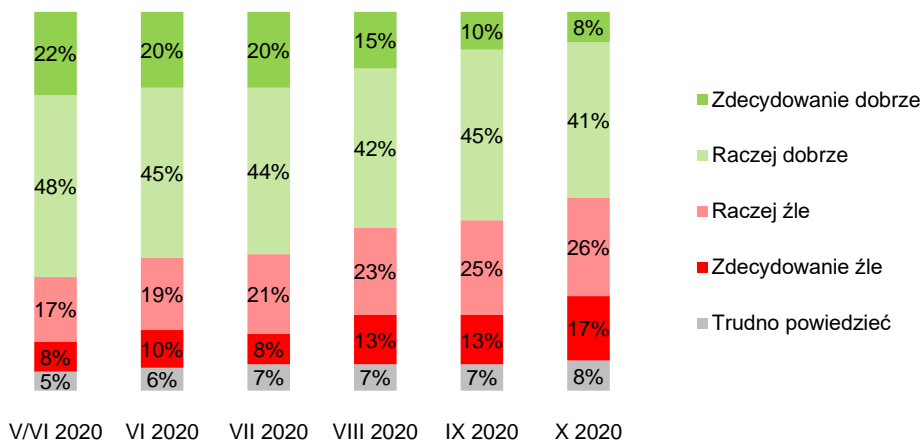
Obawy przed zakażeniem rosną wraz wiekiem. Wyraża je 31% spośród najmłodszych badanych, do 25 roku życia, oraz 80% osób mających co najmniej 49 lat. Z wiekiem, który najsilniej określa skalę obaw przed zarażeniem, związane jest wykształcenie i aktywność na rynku pracy. Częstością i nasileniem obaw wyróżniają się badani z wykształceniem podstawowym (zakażenia koronawirusem obawia się ogółem 79% z nich) oraz osoby niepracujące (boi się 73% z nich). Możliwością zakażenia niepokoi się ogółem 85% emerytów i 80% rencistów.

Obawy przed zakażeniem różnicuje także płeć: częściej wyrażają je kobiety (69%) niż mężczyźni (54%).

JAK RZĄD RADZI SOBIE ZE ZWALCZANIEM EPIDEMII?

Wzrastająca liczba zakażeń przekłada się na oceny pracy rządu. Opinie o skuteczności rządu w walce z epidemią pogarszają się z miesiąca na miesiąc. Wciąż jednak więcej osób (49%, spadek o 6 punktów procentowych w stosunku do września) dobrze ocenia działania rządu mające na celu zwalczanie epidemii, niż je krytykuje (43%, wzrost o 5 punktów od ubiegłego miesiąca).

RYS. 2. Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?

Inaczej niż osobiste obawy przed zarażeniem koronawirusem, opinie o skuteczności rządu w walce z epidemią są wyrazem stosunku do urzędującej ekipy i zależą w głównej mierze od orientacji politycznej i, szerzej, światopoglądowej. Zadowolona z działań podejmowanych przez rząd jest większość badanych deklarujących prawicowe poglądy polityczne (71%), z kolei większość identyfikujących się z lewicą ocenia je krytycznie (66%). Ponadto opinie o działaniach rządu są tym lepsze, im częstszy udział w praktykach religijnych.

W elektoratach działania rządu mające na celu zwalczanie epidemii pozytywnie oceniają przede wszystkim potencjalni wyborcy Prawa i Sprawiedliwości (i partii koalicyjnych), ale także ponad połowa zwolenników Polskiego Stronnictwa Ludowego – Koalicji Polskiej. Sympatycy pozostałych ugrupowań są na ogół krytyczni w opiniach na temat polityki rządu w tym zakresie.

TABELA 1

Potencjalne elektoraty	Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	85	11	4
Polskie Stronnictwo Ludowe – Koalicja Polska (PSL, Kukiz'15, UED)*	57	38	5
Polska 2050	27	65	8
Konfederacja WiN (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	25	68	7
Koalicja Obywatelska (PO, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	22	72	6
Lewica (Nowa Lewica – dawniej SLD, Wiosna, Lewica Razem)	12	75	13

* Dane dotyczące potencjalnych wyborców tego ugrupowania należy traktować z ostrożnością ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

Starania rządu doceniają przede wszystkim osoby w wieku 49+ (58%), mieszkańcy wsi (56%), badani z wykształceniem podstawowym (66%) i z zasadniczym zawodowym (58%), respondenci o miesięcznych dochodach *per capita* poniżej 1000 zł (65%). Krytyczni w ocenie skuteczności rządu w zwalczaniu epidemii są w głównej mierze ludzie młodzi: do 31. roku życia (62% ocen negatywnych), mieszkańcy miast liczących co najmniej 100 tys. ludności (53%), osoby stosunkowo dobrze wykształcone i sytuowane (50% badanych z wykształceniem wyższym, 51% z wykształceniem średnim, 56% mających do dyspozycji miesięcznie co najmniej 3000 zł na osobę w gospodarstwie domowym).

Analizy pokazują, że starsi respondenci, którzy bardziej niż inni boją się zakażenia, mają jednocześnie stosunkowo duże zaufanie do polityki rządu mającej na celu zwalczanie epidemii. Zależność między deklarowanymi obawami przed zakażeniem a postrzeganiem polityki rządu w tym zakresie pokazuje, że - rzeczywiście - większym obawom towarzyszą lepsze oceny działań rządu.

TABELA 2

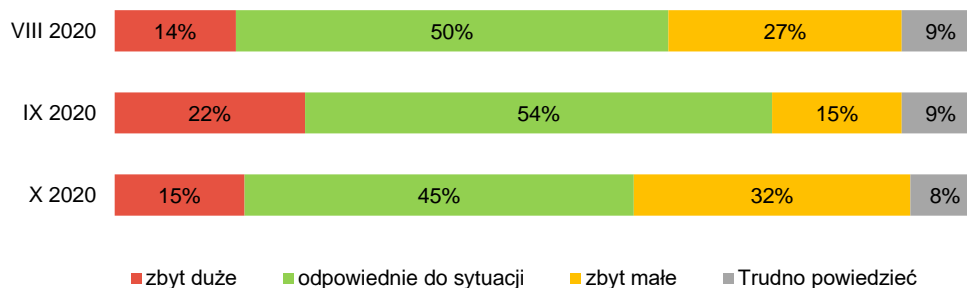
Czy Pan(i) osobiście boi się zarażenia koronawirusem?	Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak, bardzo się boję	55	38	7
Tak, trochę się boję	55	38	7
Nie, raczej się nie boję	45	45	10
Nie, w ogóle się nie boję	30	62	8

Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Gwałtowny wzrost liczby zakażeń przyczynił się do pogorszenia ocen skuteczności działań rządu w zwalczaniu epidemii, a także sprawił, że przybyło zwolenników większych obostrzeń. Nadal wprawdzie największa część badanych (45%) jest zdania, że istniejące ograniczenia i restrykcje są adekwatne do sytuacji, jednak pozostali ponad dwukrotnie częściej uważają je za zbyt małe (32%) niż za nadmierne (15%).

CBOS

RYŚ. 3. Czy obowiązujące obecnie ograniczenia i restrykcje są:

Pogląd, że istniejące ograniczenia i restrykcje są odpowiednie do sytuacji, przeważa w większości analizowanych grup społeczno-demograficznych. O zbyt małych obostrzeniach stosunkowo często skłonni są mówić pracownicy instytucji państwowych i publicznych (41%), średni personel i technicy, w tym m.in. pielęgniarki i policjanci (43%).

Do osób najczęściej uważających wprowadzone ograniczenia za niedostateczne należą badani deklarujący lewicowe poglądy polityczne (42%).

Kwestia skali ograniczeń związanych z epidemią budzi wyraźne kontrowersje w elektoratach. Większość zdeklarowanych wyborców Prawa i Sprawiedliwości oraz Polskiego Stronnictwa Ludowego – Koalicji Polskiej uważa istniejące ograniczenia za adekwatne do sytuacji. Podobnego zdania jest przeważający odsetek sympatyków Lewicy i ruchu Polska 2050. Zwolennicy Koalicji Obywatelskiej najczęściej uważają wprowadzone restrykcje za niewystarczające, zaś wyborcy Konfederacji przeciwnie – za zbyt daleko idące.

TABELA 3

Potencjalne elektoraty	Czy obowiązujące obecnie ograniczenia i restrykcje są:			
	zbyt duże	odpowiednie do sytuacji	zbyt małe	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Konfederacja WiN (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	46	26	17	11
Lewica (Nowa Lewica – dawniej SLD, Wiosna, Lewica Razem)	17	44	32	7
Polska 2050	17	39	37	7
Koalicja Obywatelska (PO, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	10	29	50	11
Polskie Stronnictwo Ludowe – Koalicja Polska (PSL, Kukiz'15, UED)*	7	69	24	0
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	5	64	28	3

* Dane dotyczące potencjalnych wyborców tego ugrupowania należy traktować z ostrożnością ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

Wzrost liczby zakażeń sprawia, że Polacy coraz bardziej krytycznie oceniają działania rządu mające na celu zwalczanie epidemii oraz są bardziej skłonni akceptować zwiększanie ograniczeń i restrykcji mających przeciwdziałać transmisji koronawirusa. Nadal jednak blisko połowa społeczeństwa ma zaufanie do polityki rządu w tym zakresie oraz uważa istniejące obostrzenia za adekwatne do sytuacji.

Mimo wzrostu liczby zakażeń jak dotychczas nie rosną wyraźnie obawy przed zakażeniem. Podobnie jak w poprzednich badaniach wyraża je mniej więcej trzy piąte dorosłych Polaków.

Opracowała

Beata Roguska